

2 हिमाचलबजट २०२५: २१ पठानकोट-जोगिन्दरनगर-रेलमार्गस्य कृते कोऽपि राशिः स्वीकृता नास्ति- अग्रिहोत्री

3 भारत-न्यूजीलैण्डदेशौ रक्षा-शिक्षा-क्रीडा-औद्योगिकी-वनविज्ञानसहितेषु पञ्चसन्धिषु हस्ताक्षरं कृतवन्तौ

3 पहाड़ी गल्ला हिमसंस्कृतवार्ता नांव चिट्ठा पर कम्म तेरे काले

सुभाषितम्

उपकारोऽपि नीचानाम्,
अपकारो हि जायते।
पयः पानं भुजङ्गानां,
केवलं विषवर्धनम्॥

भावार्थः- नीच जनो पर किया गया उपकार अपकार ही होता है, जैसे यदि सर्प को दूध पिलायेंगे तो उससे केवल सांप का विष ही बढ़ता जाएगा।
अतः उपकार भी विचार करके करना चाहिए।

सुनीता विलियम्सः, बुच् विल्मोर् च फ्लोरिडा- तटस्य समीपे सुरक्षिततया पृथिव्यां प्रत्यागतौ

हिमसंस्कृतवार्ता:। नासा-सङ्घस्य अन्तरिक्षयात्रिकाः सुनीता विलियम्सः, बुच् विल्मोर् च फ्लोरिडा-तटस्य समीपे सुरक्षिततया स्वस्य क्रू ९ ड्रैगन-अन्तरिक्षयानस्य स्प्लैशडाउन् कृत्वा सुरक्षिततया पृथिव्यां प्रत्यागतौ। यदा नासा-अन्तरिक्षयात्री सुनीता विलियम्सः मंगलवासरे पृथिव्यां पुनरागमनयात्रायां प्रवृत्ता तदा प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदी हृदयस्पर्शी पत्रं लिखितवान्, तया सह स्वस्य गहनं बन्धनं पुनः पुष्टिं कृतवान् यत् “भारतस्य यशस्वी कन्या मोदी, तस्याः सामर्थ्यं, पृथिव्यां सुरक्षितं पुनरागमनं च कामया, लिखितवान् यत्, “भवन्तः सहस्राणि माइलदूरे सन्ति चेदपि, भवान् अस्माकं हृदयस्य समीपे एव तिष्ठति” इति विलियम्सः बुच् विल्मोर् इत्यनेन सह नवमासस्य विस्तारितायाः प्रवासस्य अन्तर्गत् ISS-नगरात् प्रस्थितः। २०२४ तमस्य वर्षस्य जूनमासे प्रथमवारं चालकदलस्य यात्रायाः परीक्षणार्थं बोइङ्ग् स्टारलाइनर-अन्तरिक्षयानेषु आसन्, सप्ताहात् किञ्चित् अधिकं यावत् अन्तरिक्ष-अभियानं कृतवन्तः। परन्तु बोइङ्ग् स्टारलाइनर-विमानं प्रणोदनस्य समस्यां प्राप्य अन्तरिक्षप्रशासनेन द्वयोः अन्तरिक्षयात्रिकयोः पुनः पृथिव्यां उड्डयनार्थं अयोग्यः इति मन्यते स्म। ततः परं विलियम्सः ISS-याने आसीत्, प्रतिस्थापनस्य शटलस्य पुनः पृथिव्यां अवतरितुं प्रतीक्षते स्म।

महाकुम्भेन भारतीयानां मनसि स्वसंस्कृतिं प्रति आत्मसम्मानस्य, गौरवस्य च भावः जागरितः

हिमसंस्कृतवार्ता:

नवदिल्ली।

प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना उक्तं यत् प्रयागराजे गंगा-यमुना-सरस्वतीनां त्रिवेणी संगमे आयोजितेन महाकुम्भेन विखण्डितजगति भारतस्य एकतायाः, राष्ट्रियचेतनायाः च विशालः प्रदर्शनः कृतः किञ्च विविधतायाम् एकतां प्रवर्धयन् एव राष्ट्रियचेतना जागृता भवतु इति अस्माकं दायित्वम् अस्ति। प्रधानमन्त्री मोदी मंगलवासरे लोकसभायां शून्यकाले महाकुम्भविषये वक्तव्यं दत्तवान्। प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत्, “अद्य अस्मिन् सदनस्य माध्यमेन अहं कोटि-कोटि-देशवासिनां समक्षं प्रणामं करोमि, येषां कारणात् महाकुम्भस्य सफलतायां बहवः जनाः योगदानं दत्तवन्तः अहं सर्वकारस्य सर्वेभ्यः कर्मयोगिभ्यः, उत्तरप्रदेश-जनेभ्यः, विशेषतया प्रयागराज-जनानाम् अभिनन्दनं करोमि। प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् गतवर्षे अयोध्यानगरे राममन्दिरप्राणप्रतिष्ठासमारोहे वयं अवगच्छामः यत् देशः सहस्रवर्षस्य सज्जतां कथं करोति। सम्यक् एकवर्षानन्तरं महाकुम्भस्य आयोजनेन अस्माकं सर्वेषां एतत् विचारं अधिकं सुदृढं जातम्।

एषा देशस्य सामूहिकचेतना देशस्य बलं दर्शयति। सः अवदत् यत् मानवजीवनस्य इतिहासे एतादृशाः मोक्षबिन्दवः आगच्छन्ति ये शताब्दशः स्मरन्ते, एतादृशाः क्षणाः आगच्छन्ति ये देशाय नूतनां दिशां नयन्ति, जागरणं च आनयन्ति। भक्ति-आन्दोलने भारतस्य आध्यात्मिक-चेतना पुनः जागृता अभवत्। शिकागोनगरे स्वामी विवेकानन्दस्य भाषणेन भारतीयानां मनसि स्वसंस्कृतिं प्रति आत्मसम्मानस्य, गौरवस्य च भावः जागरितः। प्रयागराजमहाकुम्भः अपि एतादृशः एकः विशालः समागमः आसीत् यस्मिन् देशस्य संस्कृतिं प्रति गौरवस्य, आत्मसम्मानस्य च भावाः जागृताः आसन्।

रायसीना-सम्बादः-सुदृढ-वैश्विक-व्यवस्थायाः अनुपस्थितिः अल्पशक्तियुतान् देशान्पि समाह्वानानि सम्मुखीकर्तुं सशक्तं करोति

विदेश-मंत्री डॉ. सुब्रह्मण्यम्-जयशंकरः निष्पक्ष-सुदृढ अन्ताराष्ट्रिय व्यवस्थामालक्ष्य बलं प्रदत्तवान्। सः नवदिल्ल्यां रायसीना-संवादस्य सत्रं सम्बोधयन् उक्तवान् यत् सुदृढ-वैश्विक-व्यवस्थायाः अनुपस्थितिः न केवलं शक्तिसम्पन्नान् देशान् उपकरोति अपितु अल्पशक्तियुतान् देशान् अपि समाह्वानानि

सम्मुखीकर्तुं सशक्तान् करोति। श्रीजयशंकरः कश्मीर-राज्ये पाकिस्तानस्य अवैध-आधिपत्येन सह भारतस्य सम्प्रभुता क्षेत्रीय अखण्डतायाः उल्लेखं कृतवान्। रायसीनासंवादे प्रवदन्त्या अमेरिकायाः राष्ट्रीय-गुप्तचर-निदेशिका तुलसी गार्ड इत्यनया निमन्त्रणार्थं प्रधानमन्त्रिणे नरेन्द्र मोदिने स्वकीया कृतज्ञता प्रकटीकृता। सहैव स्वीययात्रावधौ सम्पादिताः रचनात्मकचर्चाः अपि प्रकाशिताः। गार्ड इत्यनया प्रोक्तं यत् गतमासे वाशिङ्गटनडीसी-नगरे राष्ट्रपति ट्रम्पस्य श्रीमोदिनः इत्यनयोः संयुक्तवक्तव्येन समुत्पन्न-गतिमनुसरन्त्या भारतीयसमकक्षैः सह संवादस्य विगत-कतिपयदिनानि रचनात्मकानि आसन्।

महाराष्ट्र-सर्वकारः नागपुर-हिंसायां संलग्नान् जनान् विरुध्य कार्याचरणं करिष्यति- केन्द्रीय-मन्त्री प्रह्लाद-जोशी

हिमसंस्कृतवार्ता:। केन्द्रीय-मन्त्री प्रह्लाद-जोशी प्रोक्तवान् यत् महाराष्ट्र-सर्वकारः नागपुर-हिंसायां संलग्नान् जनान् विरुध्य कार्याचरणं करिष्यति। संसदः बहिः वार्ताहारेः सह वार्तालापं कुर्वन् जोशीवर्यः प्रोक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः परिस्थितिं कुशलतया

निर्वहति। ठाणे-नगरस्य शिवसेना इत्यस्य सांसदेन नरेश म्हास्के इत्यनेन इयं दुर्घटना विपक्षस्य षड्यन्त्रम् इति आरोपितम्। सः एतत् अपि आरोपितवान् यत् अन्वेषणे सूचना प्राप्ता यत् बहिःस्थैः जनैः एषा हिंसा प्रसारिता। अत्रान्तरे काङ्ग्रेस-पक्षस्य सांसदः प्रमोद तिवारी नवदिल्ल्यां संचार माध्यमेन प्रोक्तवान् यत् नागपुरे शान्तिः भवेत् सहैव अपराधिनः दण्डिताः भवेयुः। शिवसेना पक्षस्य सांसदः प्रियंका चतुर्वेदी आरोपितवती यत् नूतनसर्वकारस्य सत्तायां राज्यस्य विधि-व्यवस्था पतनाभिमुखं गच्छति।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्त्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
himsanskritvartah
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

गजायाम्-इजराइलस्य- चतुश्शताधिकाः जनाः आक्रमणेन मृताः

हिमसंस्कृतवार्ता:। गाजायां पुनः इजराइलदेशेन युद्धविरामः उल्लिखितः। आरात्रिपर्यन्तं इजराइलदेशस्य वायुसङ्घातेन चतुश्शताधिकाः जनाः मृत्युमुपगताः। ईजराइलदेशस्य सैनया कथितं यत् युद्धविरामस्य वार्तायाः विफलान्तरं ते व्यापकाक्रमणं कुर्वन्तः सन्ति।

पठानकोट-जोगिन्दरनगर- रेलमार्गस्य कृते कोऽपि राशिः स्वीकृता नास्ति- अग्निहोत्री

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। उपमुख्यमन्त्री मुकेशः अग्निहोत्री इत्यनेन उक्तं यत् पठानकोट-जोगिन्दरनगर-रेलमार्गस्य कृते केन्द्रसर्वकारेण कोऽपि राशिः स्वीकृता नास्ति। विधायककेवलसिंहपठानिया इत्यस्य प्रश्नस्य उत्तरं दत्त्वा उपमुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् सांसदेन अस्मिन् विषये किं वक्तव्यं दत्तम् इति सः अवगतः नास्ति। केन्द्रसर्वकारेण राज्ये रेलमार्गस्य विस्तारः करणीयः इति उक्तवान्। भानुपल्ली-बिलासपुर-बद्री-चण्डीगढ-रेलमार्गस्य निर्माणार्थं केन्द्रसर्वकारेण राज्यात् अर्बुदानि-रूप्यकाणि गृहीतानि। आङ्ग्लकालात् अस्मिन् राज्ये रेलमार्गस्य विस्तारः न अभवत्। राज्यस्य विधायकाः अपि विषयं न उत्थापयन्ति। पठानकोट-जोगिन्दरनगर-रेलमार्गस्य विषये केन्द्रसर्वकारेण सह पत्राचारः क्रियते। विधायकः सुधीरशर्मा इत्यनेन पूरकप्रश्नः पृष्ठः यत् पठानकोटरेलमार्गः धरोहररूपेण घोषितः अस्ति, चतुर्णां स्थानकानाम् उन्नयनं कर्तव्यम् अस्ति वा इति। तस्य प्रतिक्रियारूपेण मुख्यमन्त्री अवदत् यत् बजटे स्थानकस्य उन्नयनस्य विषये श्रुतवान्। अस्मिन् विषये केन्द्रसर्वकारेण अद्यापि कोऽपि पत्रम् न प्रेषितम्।

स्वास्थ्यसंस्थासु रिक्तपदानि मासद्वये पूरयिष्यन्ते : धनीरामशाण्डिलः

स्वास्थ्यमन्त्री डॉ. धनीरामशाण्डिलः अवदत् यत् स्वास्थ्यसंस्थासु रिक्तस्थानानि मासद्वयेन अन्तः पूरयिष्यन्ते। भाजपाविधायक रीना कश्यप एवं कांग्रेसविधायकः मोहनलालब्राक्टा इत्येताभ्यां प्रश्नहोरायां स्वास्थ्यसंस्थानेषु रिक्तपदानां कारणात् समस्याः सम्मुखीभवन्ति इति विषयमुत्थापितवन्तौ। स्वास्थ्यमन्त्री उक्तवान् यत् २०० वैद्यानां नियुक्तिप्रक्रिया प्रचलति। अस्य प्रश्नस्य उत्तरं मुख्यमन्त्री अवदत् यत् अहं डोडरा क्वारं गतवान् इति। अनुमोदितपदानि तत्र पूरयिष्यन्ते। रोहडू-चिकित्सालये ओपीडी अतीव अधिकः अस्ति। तत्रापि सुविधानां वर्धनं भविष्यति।

निस्तारण-(बन्दोबस्त) कार्याय आधुनिकप्रौद्योगिकीं स्वीकरिष्यति विभागः राजस्वमन्त्री जगतसिंहनेगी

राजस्वमन्त्री जगतसिंहनेगी इत्यनेन उक्तं यत्, आधुनिकपद्धत्या सर्वकारेण निस्तारणकार्यं शीघ्रं भविष्यति। एतत् कार्यं शीघ्रं कथं सम्पन्नं कर्तव्यमिति विभागाधिकारिभिः सह निरन्तरं सभाः अपि भवन्ति। भाजपा विधायकः राकेशजमवालः एतत् विषयं उत्थाप्य सुन्दरनगरे निस्तारणकार्यं न क्रियते इति अवदत्। तस्य प्रतिक्रियारूपेण राजस्वमन्त्री अवदत् यत् सुन्दरनगरे कुलम् ३९९ मोहल्लाः सन्ति। एतेषु केवलं ७ मध्ये एव निस्तारणकार्यं प्रचलति। सः अवदत् यत् निस्तारणकार्यं बहुकालं भवति, यस्य कारणानि बहूनि सन्ति।

संख्यायाः न्यूनता चिन्ताजनकः विषयः अस्ति : रोहितठाकुरः

शिक्षामन्त्री रोहितठाकुरः अवदत् यत् राज्यस्य महाविद्यालयेषु छात्राणां संख्यायाः न्यूनता चिन्ताजनकः विषयः अस्ति। भाजपा विधायकः पवनकाजलः सदनं उक्तवान् यत् तकीपुर-मटौर-महाविद्यालययोः शिक्षकानां संख्या न्यूना अस्ति। अस्य कारणात् छात्राणां अन्यक्षेत्रेषु महाविद्यालयेषु गन्तव्यं भवति। एते महाविद्यालयाः २०१६-१७ तमे वर्षे उद्घाटिताः। तस्य प्रतिक्रियारूपेण शिक्षामन्त्री उक्तवान् यत् तकीपुरमहाविद्यालये १६८ छात्राः, मटौरमहाविद्यालये ३१३ छात्राः नामाङ्किताः सन्ति। तकीपुरमहाविद्यालये कुलम् ३० पदानि स्वीकृतानि सन्ति, येषु २१ पदानि पूरितानि सन्ति, नव पदानि रिक्तानि सन्ति। मटौरमहाविद्यालये कुलम् ४८ पदानि स्वीकृतानि सन्ति। एतेषु ३८ पदानि पूरितानि १० पदानि च रिक्तानि सन्ति। सर्वेषु महाविद्यालयेषु रिक्तपदानां पूरणस्य प्रक्रिया प्रचलति।

Himachal News : लुप्तस्य मुख्य-अभियन्तुः शवः प्राप्तः, मार्च-मासस्य १० दिनाङ्कात् लुप्तः आसीत्

हिमसंस्कृतवार्ता: - बिलासपुरम्। बिलासपुरस्य गोबिन्दसागर-सरोवरे हिमाचलप्रदेश-विद्युत्-निगम-लिमिटेड-शिमलायाः (विद्युत्)-महाप्रबन्धकस्य विमलनेगी-महोदयस्य शवः प्राप्तः। बिलासपुरजनपदस्य अन्तर्गतं झण्डुता क्षेत्रे पपलोआ गाहतः पुलिसेन शवः प्राप्तः। पुलिसैः तत् निग्रहे गृहीत्वा कार्यविधिः आरब्धा अस्ति। सूचनानुसारं विमलनेगी १० मार्च दिनाङ्के लुप्तः अभवत्, तदनन्तरं तस्य परिवारेण पुलिसं प्रति उपालम्भः कृतः। विमलनेगी इत्यस्य अन्वेषणार्थं परिवारेण एकलक्षरूपकाणां पुरस्कारः घोषितः। परिवारजनाः मुख्यमन्त्रिणः अपि मिलितवन्तः। अस्य विषयस्य विषये मुख्यमन्त्रिणा पुलिसाय निर्देशाः अपि दत्ताः आसन्। अनेकदिनानि यावत् लुप्तस्य अभियन्तुः अन्वेषणं कृतम्। बिलासपुरमण्डलस्य घुमरवी-नगरस्य कन्दरौर-सेतुसमीपे अन्तिमे समये विमलनेगी दृष्टः आसीत्। कथ्यते यत् विगतषड्मासान् यावत् विमलनेगी मानसिकरूपेण विक्षिप्तः आसीत् किन्तु सहसा सः अदृश्यः अभवत्। विमलनेगी अन्वेष्टुं पुलिसैः घुमरवीं परिसरेषु च सीसीटीवी-कैमराद्वारा दृश्यान्वीक्षणं कृतम्। तथापि तस्य कोऽपि सूचकः न लब्धः। मंगलवासरे गोबिन्दसागरसरोवरे कश्चन मृतशरीरं दृष्टवान्, तत्क्षणमेव पुलिसाय सूचितम्। सूचनां प्राप्य स्थानीयपुलिसः अपि तत्स्थानं प्राप्य शवः निग्रहे गृहीतवान्। अभियन्ता विमल नेगी इत्यस्य शवस्य परिचयः कृतः अस्ति। पुलिसशरीरं शवपरीक्षायै प्रेषितम् अस्ति। डीएसपी मुख्यालयः मदनधीमानः इत्यनेन उक्तं यत् लुप्तस्य हिमाचलप्रदेशविद्युत्निगमस्य महाप्रबन्धकस्य विमल नेगी इत्यस्य शवः प्राप्तः अभवत्। अस्य प्रकरणस्य अन्यपक्षेषु अपि पुलिस अन्वेषणं कुर्वन् अस्ति।

विपक्षनेतारं मा अनुसरन्तु, सिराजे विकासः जातः अस्ति - मुकेशः अग्निहोत्री

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। सरकाघाटतः भाजपाविधायकः दलीपठाकुरः प्रश्नकाले विधायकप्राथमिकतायाः अन्तर्गतम् योजनानाम् अनुमोदनं न भवति इति विषयमुत्थापितवान्। तस्य प्रतिक्रियारूपेण उपमुख्यमन्त्री मुकेशः अग्निहोत्री उक्तवान् यत् योजनासभासु भाजपाविधायकाः न उपस्थिताः भवन्ति। सः अवदत् यत् विपक्षस्य नेतुः अनुसरणं मा कुरुत, सिराजे बहु विकासः अभवत्। जयरामठाकुरः भाजपा विधायकानाम् सभासु उपस्थितिम् अददत्। उपमुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् नाबाई ऋणस्य सीमा अस्ति। यत्किमपि धनं मया प्राप्तव्यम् आसीत्, तत् मया प्राप्तम्। कस्यचित् विधायकस्य योजना सर्वकारेण न स्थगिता। अस्माकं पक्षतः सर्वाः योजनाः NABARD -इत्यत्र प्रेषिताः आसन्। विधायकप्राथमिकतानुसारं सरकाघाटस्य षट् लघुसिंचनयोजनासु चतुर्णां डीपीआर सज्जा अस्ति। जलजीवनमिशनस्य अन्तर्गतं केवलं १३७ कोटिरूप्यकाणां बजटं प्राप्तम् अस्ति। केन्द्रसर्वकाराद् अधिकं बजटं याच्यते। विधायकः सुखरामः चौधरी योजनाः सम्बन्धिताः नियमाः निवृत्ता भवन्तु इति प्रार्थितवान्। तस्य प्रतिक्रियारूपेण मुख्यमन्त्री सुखः अवदत् यत् विधायकानां कृते विकल्पः दत्तः अस्ति यत् ते अन्यकार्यस्य वा पुनर्स्थापनस्य वा योजनाः दातुं शक्नुवन्ति इति।

भारत-न्यूजीलैण्डदेशी रक्षा-शिक्षा-क्रीडा-औद्योगिकी-वनविज्ञानसहितेषु पञ्चसन्धिषु हस्ताक्षरं कृतवन्तौ

हिमसंस्कृतवार्ता:। भारत-न्यूजीलैण्डदेशीरक्षा-शिक्षा-क्रीडा-औद्योगिकी-वनविज्ञानसहितेषु पञ्चसन्धिषु हस्ताक्षरं कृतवन्तौ। उभावपि पक्षौ अधिकृतार्थिक-परिचालनपरक-पारस्परिकमान्यतासन्धीनामपि आदान-प्रदानं विहितवन्तौ। उभौ देशौ मुक्तव्यापारसन्धिमाश्रित्य सहैव विशेषज्ञ-कुशलथमिकाणाञ्च गतिशीलतां सौविध्ययुताद्वा विधातुं वार्तापक्रमं समुद्घोषितवन्तौ। न्यूजीलैण्डदेशः इंडो-पैसिफिक महासागराणां संकल्पोपक्रमे सम्मिलितः। अनेन सः आपत्प्रतिकार-आधारभूतसङ्घस्य सदस्यतामपि प्राप्नोत्। प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्र मोदिना परह्यः नवदिल्ल्यां न्यूजीलैण्डदेशस्य स्वीय समकक्षेण

क्रिस्टोफर-लक्सन इत्यमुना सह वार्ता साधिता। चर्चावधौ भारत-न्यूजीलैण्डदेशयोः मध्ये विभिन्नपक्षानाश्रित्य चर्चा समभवत्। स्वीय-वक्तव्ये श्रीमोदिना प्रोदीरितं यत् तैः द्विपक्षीयसम्बन्धानां विभिन्नपक्षेषु विस्तृतचर्चा कृता सहैव उभाभ्यामपि पक्षाभ्यां सुरक्षासहयोगं दृढीकर्तुं निर्णयो विहितः। प्रधानमन्त्रिणा प्रोक्तं यत् उभयोः देशयोः मध्ये पारस्परिकरूपेण लाभयुतां मुक्तव्यापारसन्धिमालव्य वार्तालापस्य निर्णयो सञ्जातः। येन परस्परव्यापारः निवेशस्य संवर्धयते। स्वीये वक्तव्ये श्री लक्सन इत्येषः प्रोक्तवान् यत् उभावपि पक्षौ पारस्परिकरूपेण लाभयुतायै मुक्तव्यापारसहभागितायै तत्परौ स्तः। तेनोदीरितं यत् न्यूजीलैण्डदेशः भारते स्वीयां राजनयिकोपस्थितिं वर्धयिष्यति।

पहाड़ी गल्लां हिमसंस्कृतवार्ता:

नांव चिट्ठा पर कम्म तेरे काले

सुण ओ चिट्ठेया तू किता ते आया
छोरुआं जो संस्कृति संस्कार सब भुलाया
कहैं तैं सबौ री एहड़ी मत मारी
छोरुआं रा पट्टेया छिक्का सब कुछ मुकाया
कम्म इसरे काले नांव इसरा चिट्ठा
ढीठ बड़ा लगी गया जिसरे पीछे छड्डा नी पिछा
तदुआं ते जे छोरु बणिरे इसरा शिकार
दिमाग खराब हुई गरा रईरा नियाँ निट्टा
कोई सरीन्जा कने लांदा
कोई सीधा ई मुंहां पांदा
कोई चुप चणाक ही चली गया
कोई मरदा मरदा बौहत रड़ांदा
कईयें लोकें तिजो बेची कने
खूब दौलत लई कमाई
जवानियाँ जो लत लाई कने
तैं बड्डा छिगड़ दितिरा फसाई

दूर फिटेमूँह तू मरे कुत्ते रिया मौती
तैं जे एह पीढ़ी करी ती बर्बाद
तिस तां मरना ई अया
कोई नी बचाई सकदा
तिसजो जे लगी जाओ चिट्ठे रा स्वाद
ने जे हऊँ बस इक्क बार चख्या
सै नी मैं छड्या फटाफट चकया
जिदगी तिसरी मैं बणाई दिती नर्क
मैं नी सै फेरी जियूणे जोगा रख्या

लेखक:

रवींद्र कुमार शर्मा
घुमारवीं
जिला बिलासपुर (हि प्र)

"लौकिकन्यायकोशः" "उपसर्गन्यायः"

संस्कृतभाषायां बहवः उपसर्गाः सन्ति। ते धातुभ्यः

अनन्तरं योज्यन्ते। प्रायः उपसर्गाणां प्रयोगेण धातूनाम अर्थाः परिवर्तन्ते यथा- गमधातोः अधि- उपसर्गे योजिते 'अधि+गम्' इति भूत्वा 'प्राप्नोति' इति तस्य अर्थः भवति। संस्कृते एतद्विषये एषा कारिका प्रसिद्धा- 'उपसर्गेण धात्वर्थो बलादन्यत्र नीयते। प्रहराहार-संहार-विहार-परिहारवत् ।।'

यत्र एकस्यैव वस्तुनः अनेकत्वस्य विवक्षा भवति तत्र अस्य न्यायस्य प्रयोगः।

उपसर्ग

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर
पुणे / महाराष्ट्रम्

संस्कृतभारती, त्रिपुराप्रान्तस्य समीक्षायोजनागोष्ठी सम्पन्ना

हिमसंस्कृतवार्ता - 19मार्च- अगरतला - संस्कृतभारती-त्रिपुराप्रान्तेन 2025 तमवर्षस्य मार्चमासि 16,17 दिनाङ्कयोः त्रिपुराप्रान्तस्थिते केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य एकलव्यपरिसरे प्रान्तसमीक्षायोजनागोष्ठी समायोजिता। एषा गोष्ठी षोडशे दिनाङ्के 12 वादने प्रारम्भा जाता। कार्यक्रमस्यास्य उद्घाटनसत्रे मुख्यातिथिरूपेण उपस्थिताः आसन् मान्याः रत्नारायमहोदयाः। इमाः महोदयाः त्रिपुरासर्वकारस्य Institute of Advanced Studies In Education इत्यस्य महाविद्यालयस्य अध्यापिकाः सन्ति। अस्यां गोष्ठ्यां विशिष्टातिथिरूपेण विराजमानाः आसन् ईशान्यक्षेत्रस्य संघटनमन्त्रिणः मान्याः मोहनकन्ननमहाभागाः। अस्मिन् कार्यक्रमे अध्यक्षरूपेण आसनमलंकृतवन्तः संस्कृतभारत्याः त्रिपुराप्रान्तस्य अध्यक्षवर्याः मान्याः प्रो. प्रभातकुमारमहापात्रमहाभागाः। परम्परानुगुणं दीपप्रज्वलनेन अस्य कार्यक्रमस्योद्घाटनमारम्भम्। आप्रान्तात् प्रायः पञ्चत्रिंशत् उत्तरदायित्ववन्तः कार्यकर्तारः एतस्यां गोष्ठ्यां भागम् अगृह्णन्। आयोजितायाः दिनद्वयव्यापिन्याः समीक्षायोजनागोष्ठ्याः समापनसत्रं सप्तदशदिनाङ्के प्रातः नववादने सुष्ठु सम्पन्नम्। कार्यक्रमेऽस्मिन् अध्यक्षरूपेण सभासलंकृतवन्तः संस्कृतभारत्याः त्रिपुराप्रान्तस्य अध्यक्षः मान्याः प्रो. प्रभातकुमारमहापात्रवर्याः। कार्यक्रमस्यास्य मुख्यातिथयः आसन् संस्कृतभारत्याः अखिलभारतीयमन्त्रिणः मान्याः नन्दकुमारमहाभागाः। विशिष्टातिथिरूपेण समुपस्थिताः आसन् संघस्य वरिष्ठप्रचारकाः मान्याः मटुकेश्वरपालमहोदयाः। कार्यक्रमे उपस्थितेभ्यः अतिथिभ्यः धन्यवादं समर्पितवान् प्रान्तमन्त्री डॉ. अपूर्वशर्मा महोदयः। सम्पूर्णस्य कार्यक्रमस्य सञ्चालनं कृतवान् श्रीमोहनलालवर्मा। कल्याणमन्त्रेण एषा गोष्ठी समाप्तिमगात्।

कर्कटी (राक्षसी)

ब्रह्मादिनीषु काचित् राक्षसी अपि अस्ति। सा तपः प्रभावेण ब्रह्मादिनी अभवत्। एताम् अथर्ववेदमन्त्रदृष्टी इति सङ्केतितमस्ति। सामान्यतः भूतप्रेतसंहारार्थम् उच्यमानान् मन्त्रान् एषा एव रचितवती। अतः एव..

हिमालयस्योत्तरे देशे
कर्कटीनाम राक्षसी।

तस्याः स्मरणमात्रेण

दुःस्वप्नः शमनं व्रजेत् ॥

इति एतं श्लोकं रात्रौ शयनस्मये उक्त्वा शयनं करोति चेत् दुःस्वप्नाः नागच्छन्ति इति वदन्ति। बृहदाकारस्य दन्ताः, गाढरक्तवर्णस्य नेत्राणि, कपिलवर्णस्य, शुष्करूक्षाः केशाः,

<https://sa.wikipedia.org>

भयानकं मुखं, विशालं शरीरं, खनिजाङ्गारम् इव कृष्णवर्णः एवं तस्याः रूपं बहुकरालः आसीत्। शाल्मलिवृक्षवत् दीर्घाः हस्तपादाः च आसन् इत्यनेन एतस्याः नाम कर्कटी इति अभवत्।